

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

ΑΝ ΚΑΙ ΚΑΠΩΣ άργα μᾶς δίνεται ή εύκαιριά νὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ φυλλάδιο τῆς «Νέας Σκέψης» τὸ ἀφιερωμένο σὲ μιὰν ἔρευνα γιὰ τὸν ποιητὴ Καβάφη, τὸ κάμνουμε δμως μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση γιατὶ θέλουμε νὰ ἐκφράσουμε κι' ἐμεῖς σὰν ὅμαδα, τὴ γνώμη μας, πάνω σ' ἔνα ζήτημα γιὰ τὸ δποιο ἐνδιαφέρθηκε δλόκληρη ἡ διανοούμενη κοινωνία.

Γιὰ νὰ βροῦμε ἔνα ἀληθινὸ κριτήριο τῆς ἀξίας τοῦ φυλλαδίου αὐτοῦ, πρέπει νὰ ἔξετασουμε κατὰ πόσο ἐπέτυχε, στὴν πολεμικὴ τοῦ τόπου τὴν μιὰ, καὶ στὴν καθαρὰ κριτική του ἀπ' τὴν ἄλλη, προσπάθεια.

Λέμε πολεμικὴ γιατὶ τὸ τεῦχος τῆς «Νέας Σκέψης» δὲν είναι «ἄπλως», μιὰ ἔρη καὶ ρουτινέρικη φιλολογικὴ ἔρευνα, ποὺ ἵσως νὰ μὴν ἐσήμαινε τίποτε, ἀλλὰ τὸ αὐθόρυμητο ξέσπασμα τῆς ἀντίδρασης μιᾶς μερίδας σκεπτομένων ἀνθρώπων, ἐνάντια στὸν κακόπιστο καὶ συστηματικὸ ἐμπαιγμὸ τοῦ ποιητὴ ἐκ μέρους τριῶν-τεσάρων ἀνθρωπίσκων, ποὺ δὲν ἀφήναν περίσταση, νὰ μὴν εἰρωνευθοῦν ἀδιασμένα καὶ χοντρά, τὸ ἔργο καὶ τὸ ἀτομο ἐνὸς ἀνθρώπου τῆς περιωπῆς τοῦ κ. Καβάφη.

«Η ἀντίδραση αὐτὴ ἐπρεπε νᾶχει μορφὴ πολεμικὴ» δηλ. εὐρυμέτωπη παράταξη καὶ νευρικότητα σκέψης.

‘Απ' αὐτὴν τὴν ἀποψῃ ἐπέτυχε πλέρια ἡ προσπάθεια.

Οπως δμως μὰ ἔξιτρατεία γιὰ νὰ ἐπιτύχει δὲν ἔχει ἀνάγκη μόνο ἀπ' τοὺς περιόνυμους στρατηγούς, ἀλλὰ καὶ ἀπ' τοὺς ἀγνωστοὺς ἀνδρείους πολεμιστὲς, ἵσως καὶ ἀπ' τοὺς ἀργόσχολους προστατευόμενους «τῶν μετόπισθεν», ἔτσι καὶ στὴν καμπάνια τῆς «Ν. Σκέψης» κοντὰ στὰ γνωστὰ ὀνόματα τῶν «δασκάλων» βλέπουμε καὶ τἀγνωστα τῶν ἀπλῶν πολεμιστῶν ἡ καὶ τῶν «προστατευόμενων» ἀκόμη τῆς Ἰδέας.

Ἄντοδ, ηταν μοιραία ὑποχρέωση τῆς σύνταξης τοῦ περιοδικοῦ, ν' ἀπενθυνθεῖ πρὸς δόλους, ὥστε νὰ δεῖξει ὅγκο φίλων, δημοσιεύον-

τας κάθε φιλική ἐκδήλωση πρὸς τὸν ποιητή, ὅποιου δήποτε, ἀφήνοντας τὴν ἐκλεχτική ἐπιλογὴ τῶν γνωμῶν στοὺς ἀναγνῶστες.

Τὸ γεγονός παρ' ὅλες αὐτές τὶς λεπτομέρειες εἶναι ἔνα κι' ἀναμφισβήτητο : "Οτι ἔχειαίζετον ἐπὶ τέλους νὰ ἐκδηλωθεῖ μιὰ τέτοια δύμαδικὴ ἐχτίμηση πρὸς τὸν ἀλεξανδρινὸ ποιητή, γιὰ νὰ πάψει κι' ὁ κ. Καβάφης νὰ ὑποθέττει πῶς ἔχτὸς ἀπ' τὴν ταγκοπουλικὴ χολή, στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶχε κανένα ἄλλο φίλο.

ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΓΚΡΙΤΗ ἡθικὴ εύτυχία, ή ἵκανοποίηση πούροχεται ὑστερα ἀπ' τὴν ἐπιτυχία τῆς προσπάθειας νὰ μεταφυτευτεῖ καὶ νὰ πιάσει σέναν ἄλλο κύκλο, ἀγνωστο, μιὰ δρισμένη ίδεολογία ή σκοπός.

Τέτοια ἵκανοποίηση αἰσθανόμαστε καὶ μεῖς μὲ τὴν ὠραία ἔξ- λιξη πούρειξε σὲ πολὺ λίγο σχετικὰ διάστημα ή "Ενωση τοῦ Πόρτ-Σαΐτ,

"Ο δραγάνωση της, ή δράση της, ή θετικιστική της πορεία, μᾶς δίνουν τὴν βεβαιότητα πῶς γιὰ πάντα θάχουμε στὸ πλευρὸ μας τοὺς ἄλκιμους νέους τῆς γειτονικῆς πόλης ποὺ πῆραν βαθειὰ συνείδηση τῆς ἀποστολῆς τους, καὶ πῶς σὲ λίγο καιρὸ ἀκόμη, θὰ μπορέσουμε μὲ τὴν αργα νὰ δείξουμε καὶ τὶς λογοτεχνικὲς καὶ πνευματικὲς τους ἐκδηλώσεις.

Η ΑΡΓΟΠΟΡΙΑ τῆς ἐμφάνισης αὐτοῦ τοῦ φυλλαδίου ἀν γέμισε ἀπὸ περιέργεια ή καὶ ἀμφιβολία τοὺς ἀναγνῶστες του, ἐμᾶς μᾶς εἶχε φέρει σὲ μιὰ θέση τραγικῆς ἀποκαρδίωσης. Γιατὶ χωρὶς νὰ ἔχει δημιουργηθεῖ κανένα ξήτημα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀναγκάζουν ἄλλες προσπάθειες νὰ σβύνουν : δηλ. ἔλλειψη ἀπὸ χρῆμα, ἐνθουσιασμό, σύμπτυνα η συνεργασία εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑποκύπτουμε στὴν κακοήθη ἀδιαφορία καὶ ἀναβλητικότητα τοῦ τυπογράφου.

Παράδειγμα : Γιὰ τὴ στοιχειοθέτηση ἐνὸς τυπογραφικοῦ φύλλου πέρασαν . . . 4 ὀλόκληροι μῆνες, καὶ θὰ περνοῦσαν ίσως 4 ὀλόκληρα χρόνια γιὰ τὸ ἀποτέλιμα ὀλόκληρου τοῦ τεύχους.

Μὲ θυσία ὑλικὴ ὅχι ἀσήμαντη, ἄλλαξαμε τυπογραφεῖο, κι' ἀρχίσαμεν ἀπ' ἀρχῆς τὸ φυλλάδιο, μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς ὁ νέος τυπογράφος ἐννοεῖ ὅτι καὶ τὰ φιλολογικὰ περιοδικὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβουν ὑποχρέωση ἐμφάνισης ταχτικῆς, ὅπως . . . τὰ ἐμπορικά . . . τὰ οἰκογενειακά . . . καὶ τὰ τῆς Ἀφροδίτης.

ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ αὐτὸν κλείνουμε καὶ τὴ δεύτερη περίοδο τῆς ἔκδοσής μας.

"Αν κάτι προσθέσαμε ἡ ἀν κάτι καλὸ δεῖξαμε εἶναι ζήτημα ὑποκειμενικῆς ἀντίληψης.

Τὸ βέβαιο εἶναι πῶς ἡ ἔκδοση περιοδικοῦ στὴν Αἴγυπτο εἶναι ζήτημα οἰκονομικῆς ἀντοχῆς ἀπεριόριστης.

Μὲ μικρότατο ἀριθμὸ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, μὲ τυπογραφικὲς ἀπαιτήσεις ἀφάνταστες, μὲ τὶς δραχμοῦλες τῶν Ἀθηνῶν ποὺ πηγαίνουν σὲ ποσοστά, φόρους καὶ μεταφορικὰ, πρέπει νάχει κανεὶς παχτωλὸ στὴ διάθεση του γιὰ νὰ ἐπιμένει στὴν προστάθμεια του.

Μολαταῦτα ἔμεις ἔχουμε σκοπὸ στὴν τρίτη περίοδο, ποὺ θὰ περιλαμβάνει 4 τρίμηνα φυλλάδια, νὰ ἐπιφέρουμε πολλὲς βελτιώσεις «παντὸς εἰδούς» καὶ ίδιαίτερα στὴν τυπογραφικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνιση τοῦ περιοδικοῦ μὲ νέες καλλιτερεύσεις καὶ μὲ τὴ συνεργασία τοῦ φίλου καλλιτέχνη κ. Μ. Παπαδημητρίου.

ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΥ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ

"Αν μὲ ρωτοῦσαν πιὸ εἶναι τὸ πιὸ χαραχτηριστικὸ καὶ τὸ πιὸ εὐνοϊκὸ σημάδι ποὺ ἔχωρίζει τὸ πνεῦμα τῆς Γαλλίας ἀπὸ ἄλλων ἐθνῶν θάποκρινόμουν: τὸ ὅτι ἡ γαλλικὴ σκέψη ἔνη ὀλότελα εἶναι πρὸς τὸ φανατισμὸ ὅπως καὶ πρὸς τὸν πεσσιμισμὸ: οἱ Γάλλοι σκεπτικιστὲς μοῦ φαντάζουν σὰν μαθητὲς ὅχι τοῦ Πρωταγόρα μήτε τοῦ Πύρρωνα, μὰ τοῦ Σωκράτη.

"Οπως ἔρχουμε, δὲ Σωκράτης μὲ τὴν ἀναρχικὴ μανία του νὰ γκρεμίζει τὶς «κοινὲς ἀλήθειες» περιώρισε τὸν μάταιο ἐνθουσιασμὸ τῶν σοφιστῶν γιὰ τὴν τρομερὴ παντοδυναμία τοῦ λογικοῦ βάζοντας στὴν μέση τὴν ἀρχὴ τῆς ἡθικῆς καὶ ὅριζοντας ὅτι ἡ θέληση τοῦ ἀνθρώπου αὐτὴ μπορεῖ νὰ φθάσει στὴν ἀντικειμενικὴν ἀλήθεια, ἀρκεῖ μόνο ἡ σκέψη του νάναι τέλεια ἐλεύθερη καὶ προσαρμοσμένη μὲ τὴν γνώση τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τοῦ κόσμου.

Φυσικὰ, πολὺ πιθανὸ νὰ μὴν καλοξέρω τὴν ἴστορία τῆς πνευματικῆς ἀνάπτυξης τῆς Γαλλίας καὶ οἱ ὁρισμοὶ μου νάναι λαθευ-